

STATYSTYCZNA ISTOTNOŚĆ GLOBALNEGO TRENDU W ZMIANACH POZIOMU OCEANU OBSERWOWANYCH ZA POMOCA SATELITÓW ALTIMETRYCZNYCH TOPEX/POSEIDON I JASON-1

Tomasz Niedzielski ^{a,b}, Wiesław Kosek ^a

^a *Centrum Badań Kosmicznych PAN, ul. Bartycka 18A, 00-716 Warszawa;
niedzielski@cbk.waw.pl (T. Niedzielski), kosek@cbk.waw.pl (W. Kosek)*

^b *Zakład Geomorfologii, Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego,
Uniwersytet Wrocławski, pl. Uniwersytecki 1, 50-137 Wrocław*

Powrót

Pełny ekran

Zamknij

Wyjście

1. Cel badań

- Propozycja techniki estymowania minimalnej liczby globalnych średnich danych altimetrycznych SLA (*sea level anomalies*), która jest wystarczająca do wyznaczenia statystycznie istotnego trendu w zmianach poziomu mórz i oceanów.
- Szacowanie prawdopodobieństwa wykrycia trendu.
- Poszukiwanie statystycznie istotnego przyspieszenia w zmianach poziomu oceanów.

[Powrót](#)[Pełny ekran](#)

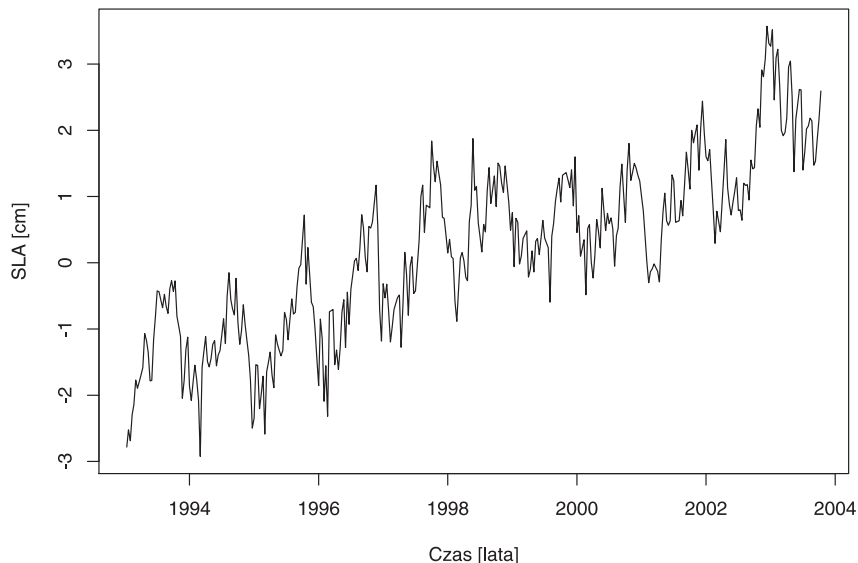
2. Trendy

- 1 – 2 mm/rok; wodowskazy; ostatnie 50-100 lat; najczęściej przyjmowano $1,8 \pm 0,1$ mm/rok.
- 1,46 mm/rok; altimetria satelitarna TOPEX/Poseidon (cykle 10-309).
- $2,8 \pm 0,4$ mm/rok; altimetria satelitarna TOPEX/Poseidon + Jason-1.

[Zamknij](#)[Wyjście](#)

3. Dane (a)

- Globalne średnie SLA (*sea level anomalies*)
  - Altimetria satelitarna TOPEX/Poseidon (T/P) i Jason-1 (J-1).
  - Okres czasu: 10.01.1993 - 14.07.2003.
  - Czasowa rozdzielczość danych: 1 cykl = 9,9140625 dnia.

Powrót

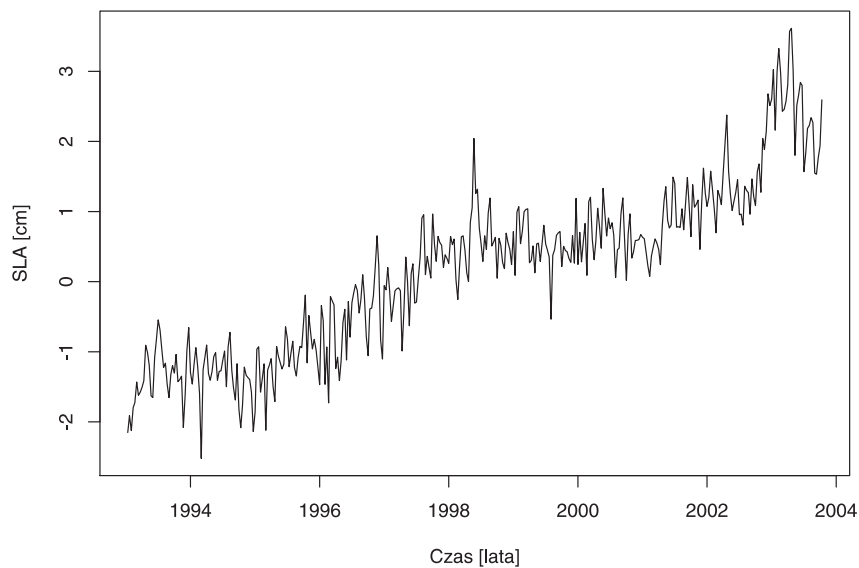
Pełny ekran

Zamknij

Wyjście

3. Dane (b)

- Globalne średnie SLA bez sezonowości
  - dane SLA po usunięciu modeli najmniejszych kwadratów dla oscylacji rocznej i półrocznej.

Powrót

Pełny ekran

Zamknij

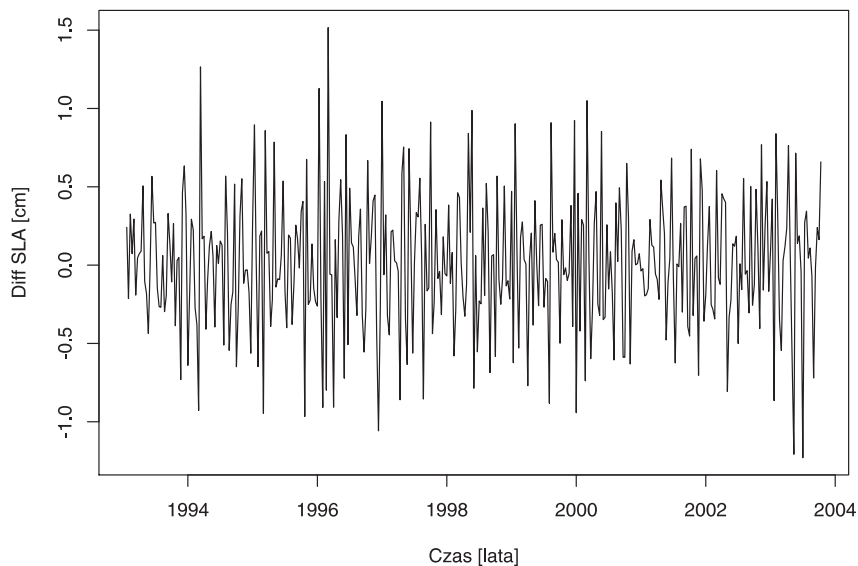
Wyjście

3. Dane (c)

- Zróżnicowane globalne średnie SLA (prędkość zmian).
  - Operator różnicowy o opóźnieniu 1 dany jest wzorem

$$\nabla X_t = X_t - X_{t-1} = (1 - B)X_t, \quad (1)$$

gdzie $BX_t = X_{t-1}$.

Powrót

Pełny ekran

Zamknij

Wyjście

4. Metody (a)

- Test statystyczny Coxa-Stuarta
  - Hipoteza zerowa: **dane nie zawierają składowej trendu.**
  - Hipoteza alternatywna: **szereg czasowy zawiera rosnący trend.**
  - Podział zbioru danych $x = (x_1, \dots, x_N)$

* Dla N parzystych

$$x^{(1)} = (x_1, \dots, x_{N/2}), x^{(2)} = (x_{(N/2)+1}, \dots, x_N).$$

* Dla N nieparzystych

$$x^{(1)} = (x_1, \dots, x_{(N-1)/2}), x^{(2)} = (x_{((N-1)/2)+2}, \dots, x_N).$$

4. Metody (b)

- Test statystyczny Coxa-Stuartha c.d.

- Porównanie zbiorów $x^{(1)}$ i $x^{(2)}$

$$X_i = \begin{cases} 1 & \text{jeżeli } x^{(1)}(i) < x^{(2)}(i), \\ 0 & \text{jeżeli } x^{(1)}(i) > x^{(2)}(i). \end{cases} \quad (2)$$

- Statystyka testowa

$$T = \sum_{i=1}^n X_i. \quad (3)$$

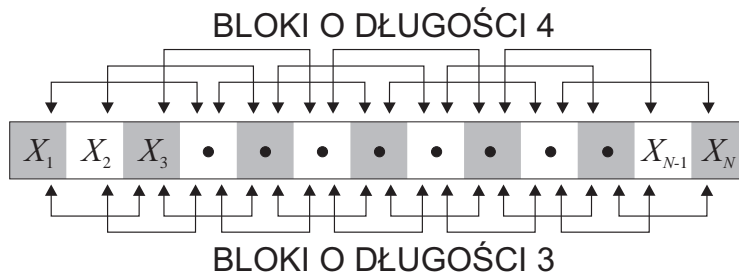
- Rozkład statystyki testowej - $b(n, p)$, gdzie p jest prawdopodobieństwem sukcesu

$$P(T = k) = \binom{n}{k} p^k (1 - p)^{n-k}. \quad (4)$$

- Rozkład statystyki testowej przy hipotezie zerowej to $b(n, 0, 5)$.

4. Metody (c)

- Procedura krokowa
  - Definiujemy blok danych o długości t .
  - Przesuwamy blok o jeden krok do przodu, zmieniając epokę początkową.

- Do podszeregów czasowych stosujemy test Coxa-Stuarta.

4. Metody (d)

- Procedura krokowa c.d.

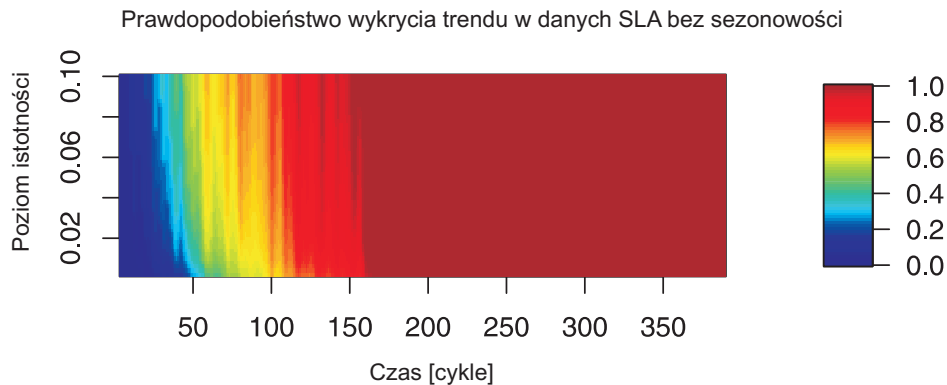
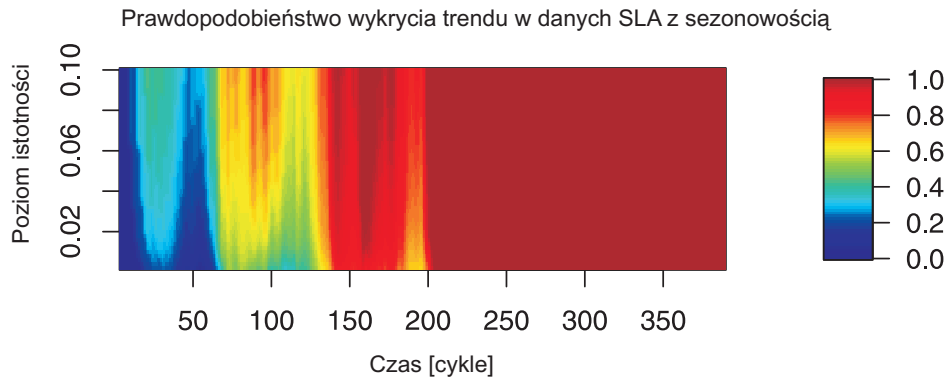
– $\forall t, \forall s_x \in S = \{0,002, 0,004, \dots, 0,1\}$ obliczamy prawdopodobieństwo odrzucenia hipotezy zerowej

$$p_{s_x} = \frac{\#\{i : p(i) < s_x\}}{N - t + 1}, \quad (5)$$

gdzie $p(i)$ jest p -wartością testu Coxa-Stuarta dla i -tego położenia bloku spośród $N - t + 1$ możliwych.

– Przy każdej iteracji za t podstawiamy $t + 1$.

5. Wyniki (a) - estymatory czasu

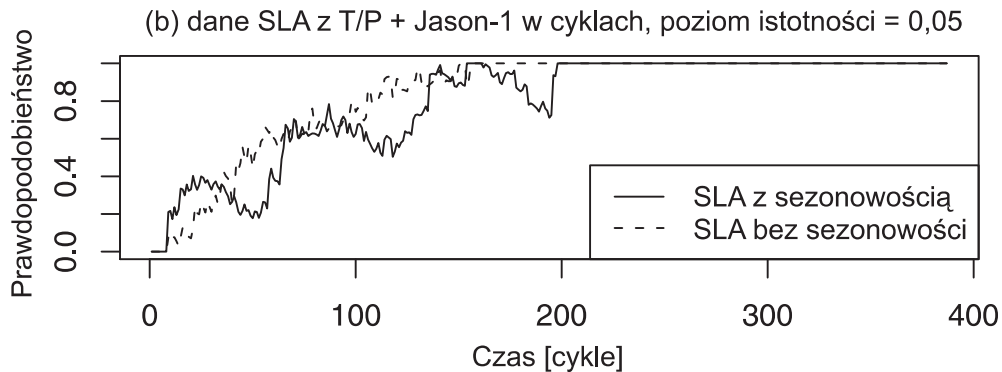
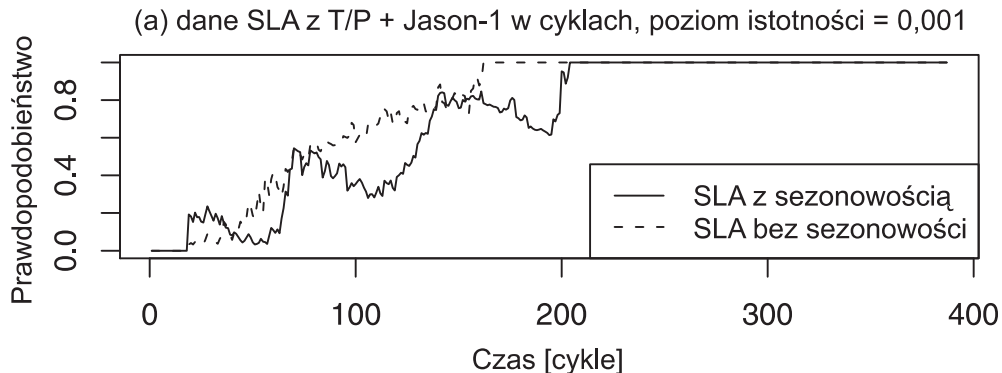
Powrót

Pełny ekran

Zamknij

Wyjście

5. Wyniki (b) - estymatory czasu

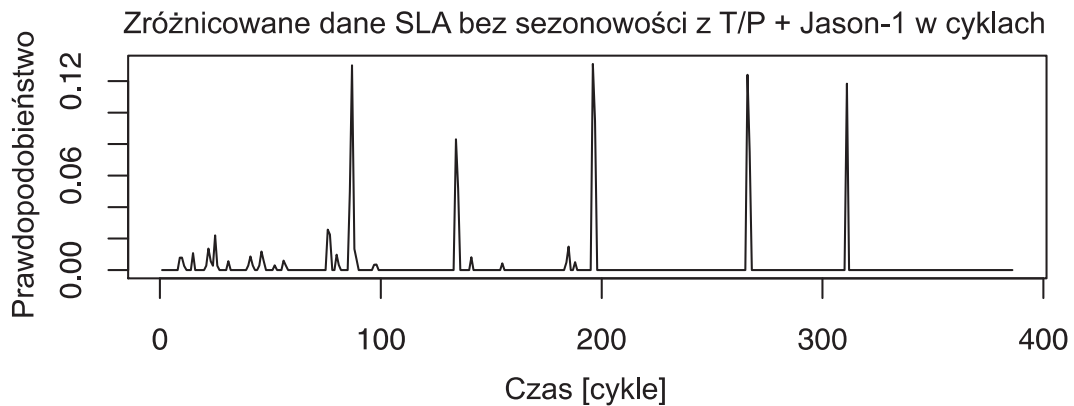
Powrót

Pełny ekran

Zamknij

Wyjście

5. Wyniki (c) - przyspieszenie

Powrót

Pełny ekran

Zamknij

Wyjście

6. Wnioski

- Statystycznie istotny trend w zmianach poziomu oceanów może być wykryty z prawdopodobieństwem bliskim 1, dla małych poziomów istotności po:
  - 203 cyklach (około 5,5 roku) – dla danych ze składowymi sezonowymi;
  - 160 cyklach (około 4,3 roku) – dla danych bez składowych sezonowych.
- Badany szereg czasowy zmian SLA jest jednak zbyt krótki do wykrycia istotnego przyspieszenia w zmianach poziomu oceanu.

[Powrót](#)[Pełny ekran](#)[Zamknij](#)

Podziękowania

Dane pochodzą z zasobów *Center for Space Research, University of Texas at Austin, USA*.

[Wyjście](#)

Dziękuję za uwagę

Powrót

Pełny ekran

Zamknij

Wyjście